

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปรับปรุงสภาพทางกายภาพของชุมชนในเขตพื้นที่ประเวศ ศาสตร์ กรณีศึกษา : การเปรียบเทียบความต้องการระหว่างนัก ท่องเที่ยวกับผู้อาศัยในชุมชนย่านบางลำพู, กรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นางสาวพนารัตน์ ไม่หลงขั้ว
รหัสประจำตัว	40063011
ปริญญา	การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
พ.ศ.	2545
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร.ยงธนิศร์ พิมลเสถียร

บทคัดย่อ

เกาะรัตนโกสินทร์เป็นพื้นที่อนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย ผลจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ปัจจุบันบริเวณพื้นที่ศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพพื้นที่เพื่อการพักอาศัยของชุมชนไปเป็นธุรกิจการค้าบริการเพื่อการท่องเที่ยว ในรูปแบบของเกสต์เฮ้าส์ ร้านอาหารกลางคืน รวมทั้งการค้าบริการประเภทต่างๆเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การขยายตัวอย่างรวดเร็วของธุรกิจการท่องเที่ยวนี้จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่อยู่อาศัยของชุมชนดั้งเดิมและเอกลักษณ์ของพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์เมือง ในการวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายที่จะเสนอแนะการปรับปรุงสภาพทางกายภาพ ซึ่งได้แก่ ประเภทของกิจการการค้าบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับพื้นที่ โดยศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของชุมชนและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ด้วยวิธีการออกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ กลุ่มชุมชนบางลำพูในแขวงชนะสงครามมีจำนวนทั้งสิ้น 133 คนเรือน กลุ่มตัวอย่างที่สองคือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้พื้นที่ชุมชน 150 ตัวอย่างโดยวิธี Accidental Sampling จากนั้นนำแต่ละกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS

ผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของชุมชนบางลำพูและความต้องการของนักท่องเที่ยวพบว่า ภายในชุมชนมีทัศนคติเรื่องการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน แบ่งได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีทัศนคติที่เห็นด้วยกับการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นชุมชนที่เช่าที่ดินจากเอกชนรายอื่น ใช้อาคารเพื่อการประกอบกิจการการค้าและได้รายได้จากการท่องเที่ยว สำหรับอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการท่องเที่ยว ซึ่งมีลักษณะการถือครองคือเป็นเจ้าของเอง อยู่ในพื้นที่ยาวนาน ใช้อาคารเพื่อการพักอาศัย ไม่ได้รายได้จากการท่องเที่ยว ดังนั้นลักษณะของชุมชนที่มี

ความสัมพันธ์กับทัศนคติการท่องเที่ยว คือ ลักษณะการถือครอง รายได้จากการท่องเที่ยวและ ลักษณะกิจกรรมการใช้อาคาร

โดยชุมชนกลุ่มที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อกิจการการค้าการบริการคือ อยากให้มีกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม บริษัทนำเที่ยว ร้านอินเทอร์เน็ต แต่ชุมชนที่ไม่ได้รายได้จากการท่องเที่ยวอยากให้มีกิจการการท่องเที่ยวประเภทต่างๆเท่าเดิมหรือลดลง สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่คือ ไม่ต้องการให้พื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการท่องเที่ยว และเห็นว่ากิจการการค้าการบริการดังกล่าวในพื้นที่ศึกษามีเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตามประเภทกิจการการค้าการบริการที่ชุมชนเห็นว่ามิได้ในพื้นที่และนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ คือ ร้านขายของที่ระลึก สถานที่แสดงศิลปกรรมไทย ศูนย์สุขภาพสมุนไพรไทย ซึ่งเป็นกิจการการค้าที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของพื้นที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แสดงว่านักท่องเที่ยวและชุมชนมีแนวโน้มสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

นอกจากนั้นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการในพื้นที่และชุมชนยินดีที่จะให้เกิดขึ้น เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากกว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทให้ความบันเทิง เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทชมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ร่วมกิจกรรมงานประเพณี เรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทย มากกว่ากิจกรรมประเภทในดิสคัลป์ ผับ ดิสโก้เทค

ดังนั้นแท้จริงแล้วนักท่องเที่ยวและชุมชนต้องการให้อนุรักษ์พื้นที่นี้ไว้ และไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว แต่ถ้ามีการพัฒนาการท่องเที่ยว ก็ควรเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับเอกลักษณ์พื้นที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวและชุมชนต้องการให้เพิ่มปริมาณถึงขยะ โดยเฉพาะในย่านที่มีนักท่องเที่ยวเดินผ่านไปมามากคือ ถนนในซอยรามบุตรี และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆรองลงมา คือ ต้นไม้ สวนหย่อม ห้องน้ำสาธารณะ ป้ายบอกทาง เป็นต้น

ดังนั้นจากการศึกษาสามารถเสนอแนะการพัฒนาพื้นที่ศึกษา ดังนี้ 1) ควรมีการพัฒนาการท่องเที่ยวไปในเชิงอนุรักษ์ เช่น กิจกรรมชมอาคาร สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ปิดถนนคนเดิน เป็นต้น 2) ควรมีการพัฒนาในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการของพื้นที่ให้เพียงพอกับผู้เข้ามาใช้พื้นที่ และควรคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของพื้นที่ด้วย 3) กำหนดบริเวณกิจการการค้าการบริการประเภทต่างๆให้ชัดเจน และควรมีมาตรการการควบคุมการขยายตัวของพื้นที่พาณิชย์กรรม เช่น กำหนดบริเวณธุรกิจการค้าการบริการ บริเวณที่พักของนักท่องเที่ยว ไม่ให้ขยายตัวเข้าไปในบริเวณที่อยู่อาศัยของชุมชนดั้งเดิม รวมทั้งการจัดการบริเวณร้านหาบเร่ แผงลอยที่รูกำที่ดินสาธารณะให้เป็นระเบียบ

Thesis Title	Towards Physical Improvement in Urban Historic Area : A Comparative study between the needs of foreign tourists and residents in Bang Lumpoo, Bangkok
Student	Panarat Mailongchou
Student ID.	40063011
Degree	Master of Urban and Regional Planning
Program	Urban and Environmental Planning
Year	2002
Thesis Adviser	Dr.Yongtanit Pimonsathean

ABSTRACT

Rattanakosin Island, which has been the historic area and interesting attractive place, is improved much during the last decade especially physical aspects. Nowadays, Bang Lumpoo that is in Rattanakosin Island is changing from living area to tourism commercial and services such as guest houses, pubs and other services. This development affected Bang Lumpoo residents and specific characteristic of unique cultural heritage. The purpose of this research is to consider physical improvement such as type of commercial and services, supporting facilities and tourism related activities. By comparative the needs of foreign tourists and residents in their views on tourism products were included in questionnaires. There are 133 residents and 150 tourists and then the data are analyzed by SPSS for windows program.

This research finds that there are two different attitudes in community. Residents, who agree with tourism, are mostly people who rent land and get benefit from tourism commercial. But who disagree with improving tourism, most of people who is land lord and don't get benefit from tourism. So, the research that in this community have different point of view is owning status, tourism income and the condition building using.

Residents, who get benefit from tourism want to have more facilities to serve the foreign tourists such as guest houses, restaurants, travel agents, Internet Café but the other group of residents, who do not get benefit from tourism want to decrease them. For tourists do not be need tourism commercial and services, they think it is sufficient. However commercial and services that both community and tourists accept are souvenir

shops, cultural show and health center. So, residents and tourists agree with cultural tourism.

In addition, residents and tourists want cultural tourism activities such as spending time with shopping for Thai handicrafts and sightseeing around heritage sites more than entertainment tourism activities.

In fact, residents and tourists want to preserve this area, but do not want to improve for tourism but if it have to improve the better way is cultural tourism.

Supporting facilities, both group think in the same way that is to increase garbage bins especially in Ram Budtree Rd. and other supporting facilities such as greenery, public toilets and signage for tourists.

Conclusion, from this research find that 1) This area should be improved in cultural tourism such as sightseeing around heritage area and walking street. 2) For supporting facilities should have more garbage bins and others. 3) Separate area of tourism commercial and resident area should have policy on control expanding of commercial area.